

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 12C/127/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812207187
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Edita Kušnírová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2014:7812207187.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Editou Kušnírovou, v právnej veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Karadžičova 8, IČO: 35 831 154, práv. zast. JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom v Bratislave, Karadžičova 8, P. O. BOX 205, proti žalovanej R. Š. Y., V. XX. XX. XXXX, P. E., X. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Važecká 16, IČO: 42 176 778, práv. zast. JUDr. Ambróz Motyka, advokát so sídlom v Stropkove, Nám. SNP 7, v konaní o zaplatenie 344,82 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 126,37 Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z uvedenej dlžnej sumy, za čas od 21. 02. 2008 do zaplatenia, v mesačných splátkach po 20,- Eur, vždy ku koncu kalendárneho mesiaca, odo dňa právoplatnosti rozsudku, vo zvyšujúcej časti súd žalobu zamietá.

Žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 42,85 Eur, v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 313,48 Eur, zmluvnej pokuty vo výške 31,34 Eur, úroku z omeškania vo výške 8,50 % ročne zo sumy 313,48 Eur od 21. 02. 2008 do zaplatenia a náhrady trov konania.

Žalobca nadobudol uvedenú pohľadávku na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok z pôvodného veriteľa, spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., so sídlom v Kežmarku, uzavretej dňa 10. 03. 2011.

Žalobu odôvodnil tým, že žalovaná uzatvorila so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s., dňa 08. 02. 2006 Zmluvu o pôžičke, evidenčné č. 9001742, na základe ktorej uvedená spoločnosť poskytla žalovanej úver vo výške 685,92 Eur. Žalovaná mala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v 24 mesačných splátkach. Dátum poslednej splátky bol dňa 20. 02. 2008. Svoje platobné povinnosti si žalovaná riadne v zmysle zmluvy neplnila, v dôsledku čoho žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Po postúpení pohľadávky žalovaná neuhradila dlžnú sumu, ani jej časť. Tým sa dostala do omeškania s plnením záväzku. Žalobca si uplatnil z toho dôvodu aj úrok z omeškania v zákonnej výške 8,5 % ročne z dlžnej sumy, za čas od 21. 02. 2008 do zaplatenia.

Súd rozhodol rozsudkom č. k. 12C/127/2012 - 86 zo dňa 15. 10. 2012 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol, s konštatovaním neplatnosti Dohody o uznaní dlhu a jeho splácaní a v dôsledku toho premlčania uplatneného nároku žalobcom.

Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie žalobca.

Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 5Co/98/2013 - 114 zo dňa 19. 09. 2013 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil vec na ďalšie konanie. Podľa vysloveného názoru odvolacieho súdu, nemožno Dohodu o uznaní dlhu a jeho splácaní považovať za neplatne uzavretú, pretože žalovaná sa mala obrátiť na osobu práva znalú, aby jej vysvetlila právne následky Dohody, ak jej neboli zrozumiteľné, alebo nemala Dohodu podpísať a poslať ju právnemu predchodcovi žalobcu. K tomuto záveru dospel aj s poukazom na to, že žalovaná už mala skúsenosti s pôžičkou od nebankovej spoločnosti. Z týchto dôvodov bola uložená súdu povinnosť vo veci opätovne rozhodnúť.

Súd naďalej postupoval v intenciách uznesenia odvolacieho súdu.

Žalobca písomne súdu oznámil, že naďalej trvá na podanej žalobe v celom rozsahu. Súčasne súhlasil s tým, aby súd rozhodol bez jeho účasti. Žiadal, aby mu bola priznaná náhrada trov zo strany žalovanej a vedľajšieho účastníka spoločne a nerozdielne. V tomto smere podperne odkázal na vyslovený právny názor prezentovaný v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/188/2012.

Žalovaná s poukazom na uznesenie odvolacieho súdu uviedla, že je síce zásadne odlišného názoru, ale keďže v danom prípade súd musí pokračovať v konaní, uviedla, že už v tomto štádiu sa podľa doporučenia odvolacieho súdu skutočne poradila s osobou práva znalou, s vedľajším účastníkom. Na základe uvedeného, berúc na vedomie názor krajského súdu, akceptovala len takú úhradu dlžnej sumy, ktorá je odôvodnená aj v zmysle vyjadrenia vedľajšieho účastníka. Zásadne nesúhlasila so zaplatením zmluvnej pokuty, pretože o jej existencii nemala žiadne vedomosti a žiadnu zmluvnú pokutu nedojednala so žalobcom. Zmluvná pokuta bola zahrnutá len do Všeobecných zmluvných podmienok, v ťažko čitateľnom texte. S poukazom na svoju nepriaznivú sociálnu a finančnú situáciu, požiadala súd o možnosť zaplata dlhu, ktorý súd zhodnotí ako dôvodný, a to v maximálnych splátkach vo výške 20,- Eur mesačne. Ku svojim pomero uviedla, že je poberateľkou starobného dôchodku. Rozhodnutím jej bol síce uznaný dôchodok vo výške 383,- Eur, avšak z tohto dôchodku sú jej vykonávané zrážky na úver pre spoločnosť Pohotovosť vo výške 70,- Eur mesačne. Býva v rodinnom dome, kde na plyn a elektrinu zaplatí mesačne 95,- Eur a za vodu 20,- Eur. Náklady na domovú daň a vývoz komunálneho odpadu predstavujú ročne 85,- Eur. Vzhľadom k tomu, že má zdravotné ťažkosti / kardiocievne ochorenie/, potrebuje mesačne na lieky minimálne 50,- Eur. Pokiaľ zaplatí tieto základné veci, na ďalšie náklady spojené so stravovaním, hygienou, jej ostáva 140,- Eur mesačne. Pokiaľ by mala zaplatiť dlh jednorazovo uvedenej nebankovej spoločnosti, zrejme by musela upustiť aj od stravovania.

Vedľajší účastník - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Važecká 16, ktorý vstúpil do konania dňa 18. 09. 2012, vo svojom písomnom stanovisku zo dňa 02. 05. 2014 uviedol, že podľa jeho názoru výsluchom žalovanej bolo preukázané, že k podpisu formulárovej Dohody došlo po kontakte zo strany žalobcu, kde bola žalovanej ponúknutá možnosť splácať dlh v splátkach, čo žalovaná akceptovala. Do formulára bol vložený jednostranný právny úkon uznania dlhu, o ktorom žalovaná nemala vedomosť. Takéto konanie zo strany žalobcu pri podpise týchto formulárových Dohôd, už posúdili všetky odvolacie súdy na Slovensku ako nekalú obchodnú podmienku. V tejto súvislosti vedľajší účastník poukázal na konkrétne rozhodnutia odvolacích súdov, a to na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/203/2013 - 132 zo dňa 18. 12. 2013, rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co/210/2013 - 128 zo dňa 16. 12. 2013, rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 8Co/514/2013 - 220 zo dňa 29. 11. 2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/31/2013 zo dňa 10. 10. 2013, č. k. 5Co/58/2012 zo dňa 15. 11. 2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 17Co/120/2012 zo dňa 29. 11. 2012, rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 23Co/46/2013 - 243 zo dňa 30. 09. 2013, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/193/2013 - 168 zo dňa 12. 09. 2013, rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 9Co/168/2013 - 204 zo dňa 18. 07. 2013, rozsudok Krajského súdu Košice č. k. 4Cob/24/2013 - 86 zo dňa 14. 05. 2013. V súvislosti s uvedenými rozhodnutiami odvolacích súdov poukázal na to, že z týchto rozhodnutí vyplynulo, že sa jednalo nepochybne o nekalú obchodnú praktiku, v rámci ktorej žalobca spojil do písomného prejavu dva úkony - splátkový kalendár a uznávací prejav zo strany žalovanej osoby, čo už samo o sebe sa považuje za nekalú obchodnú

praktiku v spotrebiteľských zmluvách. Aj umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi. Takto vopred pripravený formulár, kde bol vložený zjavne jednostranný právny úkon - uznanie záväzku, podstatne zhoršil postavenie spotrebiteľa, pričom postavenie spotrebiteľa nesmie byť zhoršené ani s jeho súhlasom, možné sú odchýlky v neprospech veriteľa. Z toho dôvodu prehlásenie o predĺžení premlčacej lehoty v prospech žalobcu, je možné považovať za absolútne neplatné. Ďalej z rozhodnutí vyplynulo, okrem uvedených skutočností a dôvodov aj to, že takéto konanie, kde dal žalobca podpísať žalovanej osobe listinu obsahujúcu aj uznanie záväzku, pričom táto osoba nemala žiadnu vedomosť o tejto právnej skutočnosti, ani o tom, či je alebo nie je dlh premlčaný, bolo hodnotené ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, čo malo za následok neplatnosť takéhoto úkonu. S poukazom na uvedené skutočnosti, navrhol vedľajší účastník žalobu zamietnuť v celom rozsahu, pretože v danom prípade sa jedná o nekalú obchodnú praktiku a teda o absolútne neplatný právny úkon. Okrem toho zmluva o úvere neobsahuje údaje o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“), podľa ust. § 4 ods. 2 písm. g.) Zákona č. 258/2001 Z. z., preto je úver možné považovať za bezúročný a bez poplatkov, za predpokladu, ak by nedošlo k premlčaniu. V takom prípade by bola žaloba dôvodná len do výšky rozdielu medzi poskytnutými a vrátenými finančnými prostriedkami.

Z pripojených listinných dôkazov, zo Žiadosti a zmluvy o poskytnutí Extra pôžičky č. 9001742 zo dňa 08. 02. 2006 vyplynulo, že predmetom uvedenej Zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanej vo výške 15.000,- Sk (497,91 Eur), s dobou splácania na dva roky. Úver mal byť splatený v 24. mesačných splátkach, mesačná výška splátky bola dohodnutá v sume 861,- Sk (28,58 Eur). Zmluva neobsahovala žiaden údaj o RPMN, ani o výške úroku z pôžičky. Z textu podpísanej časti Zmluvy v časti VIII. vyplynulo, že neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy boli Všeobecné obchodné podmienky (ďalej len „VOP“).

Všeobecné obchodné podmienky sa nachádzali na ďalšej strane Zmluvy, neboli podpísané účastníkmi zmluvného vzťahu a boli písané menším písmom, ako prvá strana Zmluvy. V tomto texte boli zahrnuté podmienky splácania pôžičky (čl. III.), kde z časti pod písm. a/ vyplynulo, že klient je povinný splácať poskytnutú Pôžičku v pravidelných mesačných splátkach v sume a termínoch uvedených v Zmluve a VOP. V splátkach je zahrnutý úrok a istina. V čl. VII. VOP je zahrnutý výpočet a úprava ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN). Zmluvné sankcie v podobe zmluvnej pokuty boli obsiahnuté v čl. VIII. písm. b/ VOP, kde v dôsledku omeškania so zaplatením jednotlivých splátok, mal klient zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžnej splátky. Okrem toho bol klient povinný v zmysle uvedeného článku zaplatiť v prípade omeškania so splátkami aj úrok z omeškania 0,05 % denne. Uvedený článok upravuje aj možnosť uloženia ďalších zmluvných pokút, avšak len za porušenie povinností klientom. Nebola zaznamenaná žiadna sankcia, ktorá by postihovala porušenie povinností veriteľa.

Z pripojených obrátov na účte žalovanej súd zistil, že žalovaná uhrádzala poskytnutý úver od 08. 02. 2006 do 22. 03. 2007. Od uvedeného dátumu nebola zaznamenaná na uvedenom účte žiadna splátka zo strany žalovanej. Za dané obdobie zaplatila žalovaná žalobcovi sumu 371,54 Eur.

Z Dohody o uznaní dlhu a jeho splácaní uzavretej dňa 17. 01. 2008 súd zistil, že Dohoda bola podpísaná žalovanou ako dlžníčkou a právnym predchodcom žalobcu. Žalovaná mala uznať dlh vo výške 9.662,- Sk (320,72 Eur), s úrokom z omeškania vo výške 0,05 % denne. Dlž mala splatiť v štyroch splátkach, pričom splatnosť splátky bola vždy k 20. dňu v mesiaci. Prvá splátka mala byť zaplatená nasledujúci mesiac po mesiaci, v ktorom bola uzavretá Dohoda.

V prípade uvedeného záväzkového vzťahu, sa jedná o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, z toho dôvodu súd posudzoval uplatnený nárok podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľskom úvere.

Podľa ust. § 110 ods. 1 OZ, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne

uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, rovnaká premlčacia doba platí aj pre jednotlivé splátky, na ktoré bolo plnenie v rozhodnutí alebo v uznaní práva rozložené; premlčacia doba sa pri jednotlivých splátkach začína odo dňa ich zročnosti. Ak sa nesplnením niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť desaťročná premlčacia doba od zročnosti nesplnenej splátky.

V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania súd konštatuje, že je viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, v zmysle ktorého je Dohoda o uznaní dlhu a jeho splácaní považovaná za platnú. Pokiaľ je Dohoda platná, súd konštatuje, že k premlčaniu nároku žalobcu uplatneného v konaní nedošlo, pretože v prípade uznania dlhu, sa právo uznané čo do dôvodu a výšky premlčuje za 10 rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo. Rovnaká premlčacia doba platí aj pre jednotlivé splátky, na ktoré bolo plnenie v rozhodnutí alebo v uznaní práva rozložené.

Z týchto dôvodov súd pokračoval v konaní vykonaním dokazovania na odôvodnenosť výšky uplatneného nároku, v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, Zákona o ochrane spotrebiteľa a Zákona o spotrebiteľských úveroch.

Podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), účinného v čase uzavretia Zmluvy o poskytnutí extra pôžičky, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia, spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ust. § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa odseku 4 uvedeného ustanovenia, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ust. § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa ust. § 3 ods. 1 Zákona č. 258/2001 Z. z., o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase uzavretia Zmluvy o poskytnutí extra pôžičky, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia, veriteľ je povinný na miestach, na ktorých ponúka spotrebiteľský úver, uverejniť základné informácie o poskytovaní spotrebiteľského úveru, najmä o výške ročnej percentuálnej miere nákladov.

Podľa ust. § 4 ods. 1 uvedeného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa ust. § 6 ods. 3 zákona č. 634/1992 Zb., o ochrane spotrebiteľa, účinného v čase uzavretia Zmluvy, predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie konanie, ktoré

- a) je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby,
- b) môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe a pri ktorom sa využíva najmä omyl, lešť, vyhrážka, výrazná nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa ust. § 8 ods. 1 uvedeného zákona, nikto nesmie klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné, dvojzmyselné alebo prehnané údaje alebo zamlčať údaje o skutočných vlastnostiach výrobkov alebo služieb alebo úrovni nákupných podmienok.

Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia, všeobecná úprava nekalej súťaže nie je ustanoveniami predchádzajúcich odsekov dotknutá.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná ako fyzická osoba - nepodnikateľ, uzavrela s právnym predchodcom žalobcu Zmluvu o poskytnutí extra pôžičky č. 9001742, s účinnosťou odo dňa 08. 02. 2006. Na základe zmluvy sa zaviazala žalovaná splatiť poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 15.000,- Sk (497,91 Eur), v dohodnutých pravidelných mesačných splátkach vo výške 861,- Sk (28,58 Eur). Svoje platobné povinnosti preukázateľne porušila, čo vyplynulo z pripojeného prehľadu obrátov, pretože splátky vykonávala do 22. 03. 2007 a od uvedeného obdobia nebola zaplatená žiadna splátka.

V danom prípade je nesporné, že sa jednalo o štandardnú zmluvu vo formulárovej podobe, kde boli len dopisované údaje týkajúce sa klienta, v tomto prípade žalovanej. Nejednalo sa o individuálne dojednanie zmluvných podmienok. Z údajov uvedených v časti zmluvy, ktorá bola riadne podpísaná veriteľom aj dlžníkom, neboli zistené žiadne údaje o výške RPMN, o výške úroku z uvedenej pôžičky. Údaje o RPMN sa vyskytli len na ďalšej strane, v časti VOP, v čl. VII. Všeobecné obchodné podmienky sú písané menším písmom, ako bola písaná zmluva, ktorá bola podpísaná oboma účastníkmi záväzkového vzťahu. Už samotná skutočnosť, že VOP boli písané menším písmom, mohla spôsobiť, že klient - spotrebiteľ, sa nevedel náležite oboznámiť s týmto textom, zvlášť pokiaľ sa jednalo o staršieho človeka. V takomto texte mohla ľahko uniknúť pozornosti klienta zmluvná podmienka, ktorá ho výrazne znevýhodňovala v tomto záväzkovom vzťahu. Odhliadnuc od tejto skutočnosti, súd zdôrazňuje, že len podľa ust. § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka (ObZ), možno časť obsahu zmluvy určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky, vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcich zmluvu známe a priložené. Úprava v Občianskom zákonníku, podobné ustanovenie ako je v ust. § 273 ods. 1, neobsahuje. Z vyššie uvedeného je vylúčené, aby sa Všeobecné podmienky žalobcu, bez ďalšieho stali súčasťou zmluvy. Z toho plynie, že pokiaľ by sa zmluvné strany dohodli na tom, že pre daný zmluvný vzťah budú aplikovať dojednania obsiahnuté vo Všeobecných - úverových podmienkach, bez ich podpisu, sa podľa názoru súdu nemôžu stať súčasťou zmluvy, pretože pre dodržanie podmienky písomnej formy zmluvy je nutné, aby boli účastníkmi zmluvného vzťahu podpísané aj v záverečnej časti VOP.

V tej súvislosti súd posudzoval dojednanie týkajúce sa RPMN a zmluvnej pokuty.

V prípade RPMN, bolo povinnosťou v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. g.) Zákona č. 258/2001 Z. z., uviesť v Zmluve o pôžičke (zákon nehovorí o VOP) údaje týkajúce sa RPMN. V prípade, že tieto údaje obsiahnuté v zmluve nie sú, považuje sa takáto zmluva za bezúročnú a bez poplatkov.

V prípade zmluvnej pokuty, sa súd riadil ust. § 544 ods. 1,2,3 OZ, podľa ktorého ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. Ustanovenia o zmluvnej pokute sa použijú aj na pokutu určenú pre porušenie zmluvnej povinnosti právnym predpisom (penále).

Zmluvná pokuta upravená v ust. § 544 a nasl. OZ, je upravená ako zabezpečovací inštitút záväzkového práva. Zmluvnú pokutu podľa názoru súdu je možné charakterizovať tak, že ide o dohodu určené plnenie pre prípad porušenia zabezpečenej povinnosti. Základnou charakteristikou je to, že môže vzniknúť len na základe konsenzuálneho právneho úkonu, tzn. len za súhlasného prejavu vôle zmluvných strán. Bez takejto dohody nie je možné hovoriť o zmluvnej pokute. Pokiaľ teda veriteľ určí výšku zmluvnej pokuty (v danom prípade v typovej zmluve), takéto jednostranné zahrnutie zmluvnej pokuty do VOP nezakladá povinnosť dlžníka zaplatiť zmluvnú pokutu, práve z dôvodu chýbajúcej dohody.

Z hľadiska formálnej spätosti dohody o zmluvnej pokute s hlavnou zmluvou súd uvádza, že spravidla táto dohoda môže byť súčasťou hlavnej zmluvy, a to vo forme samostatného článku takejto zmluvy. Nič nebráni tomu, aby dohoda o zmluvnej pokute, aj keď sa uzatvára súčasne s hlavnou zmluvou, bola obsiahnutá na samostatnej listine, tzn. aj oddelene od hlavnej zmluvy, prípadne formou dodatku. Tak v prípade, kedy je zmluvná pokuta uzavretá súčasne s hlavnou zmluvou alebo následne po jej uzavretí, vždy musia byť naplnené podmienky pre jej platnosť. Nie je vylúčené, aby dohoda o zmluvnej pokute bola súčasťou vopred dojednanej písomnej zmluvy, prípadne dohodnutých obchodných podmienok, ktorými možno nahradiť časť obsahu zmluvy. Treba však rozlišovať medzi všeobecnými obchodnými podmienkami vypracovanými odbornými a záujmovými organizáciami, ktoré sa týkajú rôznych oblastí a inými obchodnými podmienkami vypracovanými rôznymi subjektmi (ust. § 273 ods. 1 ObZ). Rozlíšenie je dôležité preto, pretože obe skupiny obchodných podmienok majú ten istý cieľ, tzn. určiť časť obsahu zmluvy, majú však iný charakter a preto aj iný režim záväznosti. Pri úverových podmienkach sa predpokladá, že každému kto podniká v oblasti, ktorej sa týkajú, sú všeobecnej známe. Preto zákon

ako predpoklad ich záväznosti požaduje len odkaz na ich názor, prípadne organizáciu, ktorá ich vydala. Iné obchodné podmienky nemajú charakter všeobecne známych obchodných podmienok, uplatňujú sa v užšie vymedzenom prostredí. V takomto prípade musia zmluvné strany s týmito obchodnými podmienkami vyjadriť súhlas. Na to, aby boli pre zmluvné strany záväzné, zákon vymedzuje, aby boli stranám uzavierajúcim zmluvu známe. V prípade žalovanej, ako spotrebiteľa, ktorý preukázateľne nepodnikal v uvedenej oblasti a bol len účastníkom jednorazového zmluvného vzťahu, známe nemuseli byť a podľa jej vyjadrenia, ani známe neboli.

V tomto prípade VOP neboli podpísané účastníkmi záväzkového vzťahu, z toho dôvodu podľa názoru súdu nebolo možné nahradzovať údaje, ktoré mali byť obsiahnuté priamo v spotrebiteľskej zmluve, údajmi odkazujúcimi na VOP. Za daného stavu teda súd konštatuje, že dojednania v prípade RPMN a zmluvnej pokuty, je možné hodnotiť ako neprijateľné zmluvné podmienky, pretože sú prejavom výrazne nerovnovážneho postavenia účastníkov záväzkového vzťahu na úkor žalovanej, aj s poukazom na ust. § 6 ods. 3 písm. b/ Zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa názoru súdu, právny predchodca nepostupoval pri uzavretí zmluvy dobromyseľne a využil výraznú nerovnosť zmluvných strán, predovšetkým nedostatok znalostí a neskúsenosť žalovanej s uzavretím takéhoto typu zmluvy. Aj pokiaľ žalovaná uzavrela v minulosti spotrebiteľskú zmluvu s inou nebankovou spoločnosťou, neznamená to automaticky, že žalovaná nadobudla poznatky a skúsenosti, ktorými disponuje veriteľ a tiež že sa jednalo o totožné zmluvné podmienky.

Súd dospel k názoru, že v danom prípade sa žalobca neoprávnene domáhal zaplata zmluvnej pokuty vo výške 31,34 Eur, pretože zmluvná pokuta nebola dohodnutá individuálne so žalovanou, absentoval jej prejav vôle (ust. § 37 ods. 1 OZ). Ide nielen neprijateľnú zmluvnú podmienku, ale aj o neplatné dojednanie, čo v konečnom dôsledku vedie k neplatnosti takto dojednaného právneho úkonu.

Pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku, súd považoval uvedenú pôžičku za bezúročnú a bez poplatkov (ust. § 4 ods. 2 písm. g/ zákona č. 258/2001 Z.z.) a z toho dôvodu bral do úvahy výlučne výšku poskytnutej pôžičky a výšku úhrady zaplatenej pôžičky žalovanou. Žalovanej bola poskytnutá pôžička do výšky 15.000,- Sk (497,91 Eur), podľa platobnej histórie zaplatila sumu 371,54 Eur, tzn. že rozdiel medzi uvedenou sumou predstavuje výšku 126,37 Eur. Uvedenú sumu súd považuje za dôvodne uplatňovanú žalobcom v tomto konaní.

Podľa ust. § 517 ods. 1 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou peňažného záväzku, pričom žalobca určil deň omeškania neskôr ako došlo k omeškaniu s úhradou dlžných splátok. Súd je viazaný návrhom a z toho dôvodu priznal úrok z omeškania počnúc dňom 21. 02. 2008, ktorý určil ako prvý deň omeškania žalobca.

V zmysle ust. § 517 ods. 1,2 OZ, v spojitosti s ust. § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., v znení účinnom ku dňu omeškania, výška úrokov z omeškania predstavovala dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska, platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. K uvedenému dňu predstavoval dvojnásobok diskontnej sadzby 8,5 % (jednonásobok 4,25 %). V tejto výške súd priznal zákonný úrok z omeškania.

Zhodnotením vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobca sa dôvodne domáhal zaplata sumy 126,37 Eur, spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z uvedenej sumy, za

čas od 21. 02. 2008 do zaplattenia. Vo zvyšujúcej časti súd považuje nárok žalobcu za nedôvodný z vyššie uvedených dôvodov, z toho dôvodu súd žalobu v tejto časti zamietol.

Podľa ust. § 160 ods. 1 O.s.p., ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Žalovaná požiadala o možnosť splatenia dlhu v splátkach, nakoľko je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 341,63 Eur mesačne, čo vyplynulo z Oznámenia o výplate dôchodku v hotovosti Sociálnej poisťovne ústredie, Bratislava, zo dňa 05. 12. 2013. Z uvedeného oznámenia je zrejmé, že sa žalovanej vykonávajú zrážky z dôchodku vo výške 71,77 Eur mesačne. Z predloženého platobného dokladu SIPO II. za obdobie marec 2014 bolo zistené, že náklady na zálohové úhrady elektriny, vody, plynu a koncesionárske poplatky, predstavujú výšku 71,72 Eur mesačne. Z rozhodnutia Mesta E. č. 000598 / 2013F / 7 zo dňa 28. 03. 2013 vyplynulo, že žalovaná uhradza poplatok za komunálny odpad vo výške 43,80 Eur ročne. Žalovaná je spoluvlastníčkou rodinného domu a záhrady v k. ú. E. v 3/6 - inách a ďalšími tromi spoluvlastníkmi sú deti žalovanej. Žiadne iné nehnuteľnosti, hnutelné veci, ani úspory neboli preukázané.

Súd po posúdení pomerov žalovanej dospel k záveru, že jej pomery po zaplattení nevyhnutných nákladov a bežných životných potrieb, neumožňujú žalobcovi zaplattenie dlhu jednorázovo, z toho dôvodu súd povolil žalovanej v súlade s ust. § 160 ods. 1 O.s.p. zaplattenie dlhu v splátkach, výšku a splatnosť ktorých vymedzil vo výroku rozsudku. Strata výhody splátky znamená, že v prípade, že žalovaná nezaplatí čo i len jednu splátku v určenej lehote, stane sa splatný celý zvyšok dlhu jednorázovo.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 142 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V danom prípade, bol žalobca v konaní neúspešný v rozsahu 63 %, žalovaná a vedľajší účastník boli úspešní v rozsahu 37 %, konečný úspech v konaní mala žalovaná a vedľajší účastník vo výške 26 %. Žalovaná vyslovene uviedla, že si nežiada náhradu trov konania a vedľajší účastník si uplatnil trovy konania.

Vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu a okamihom doručenia oznámenia o vstupe, sa stal vedľajším účastníkom na strane žalovanej. Postavenie vedľajšieho účastníka charakterizujú v zásade rovnaké procesné práva a povinnosti ako účastníka. Jeho postavenie sa odlišuje v tom, že koná vo vlastnom mene, ale jeho postavenie je čiastočne obmedzené postavením účastníka na strane, ktorého vystupuje. Ako vedľajší účastník sa môže na konaní zúčastniť aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitných predpisov. V zmysle ustanovenia § 3 ods. 4,5 zákona č. 250/2007 Z.z., takouto právnickou osobou je združenie, ktoré chráni a presadzuje oprávnené záujmy spotrebiteľov. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Vedľajší účastník udelil plnomocenstvo na zastupovanie advokátovi, čím využil svoje právo, ktoré mu vyplýva zo zákona. Aj keď združenie založené na ochranu spotrebiteľa by mohlo vo svojich radoch mať členov, ktorí majú právnické vzdelanie, čo však nebolo žalobcom preukázané, podľa názoru súdu to nevyklučuje možnosť vedľajšieho účastníka splnomocniť na právne zastupovanie iný subjekt.

Vstup vedľajšieho účastníka a jeho vyjadrenie k žalobe prispelo k rozhodnutiu súdu, Vedľajší účastník sa kvalifikovane vyjadril k podanej žalobe a z toho dôvodu súd nevidí dôvod na to, aby mu neboli priznané trovy právneho zastúpenia, pretože vykonal úkony, ktoré smerovali na ochranu žalovanej ako hlavného účastníka, ktoré napokon viedli k úspechu žalovanej v konaní.

Vedľajší účastník si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z.z. v sume 164,82 Eur (za 4 úkony právnej služby - prevzatie a prípravu zastúpenia zo dňa 02. 01. 2012, vyjadrenie zo dňa 09. 10. 2012, vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 16. 01. 2013 a stanovisko zo dňa 30. 04. 2014).

Hodnota jedného úkonu právnej pomoci v zmysle ust. § 10 ods. 1 uvedenej vyhlášky, vychádzajúc z hodnoty predmetu konania 344,82 Eur, predstavovala sumu 26,56 Eur, spolu za 4 úkony sumu 106,24 Eur. Režijný paušál za úkony vykonané v roku 2012 predstavoval sumu 7,63 Eur, za dva úkony sumu 15,26 Eur, režijný paušál za úkony vykonané v roku 2013 predstavoval sumu 7,81 Eur a režijný paušál za rok 2014 sumu 8,04 Eur. Spolu režijný paušál za 4 úkony 31,11 Eur. Právny zástupca vedľajšieho účastníka preukázal, že je platiteľom dane z pridanej hodnoty (DPH) Osvedčením o registrácii pre DPH, identifikačné číslo SK XXXXXXXXXXX od X. Z.I. XXXX. Súd priznal 20 % DPH zo sumy 137,35 Eur vo výške 27,47 Eur.

Spolu náhrada trov právneho zastúpenia predstavovala výšku 164,82 Eur. Keďže však žalovaná a vedľajší účastník mali len pomerný úspech vo veci, súd priznal náhradu trov vedľajšiemu účastníkovi v rozsahu úspechu, a to 26 %, tzn. vo výške 42,85 Eur, ktorú je žalobca povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v zmysle ust. § 149 ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie, v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa ust. § 205 ods. 1,2 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.